

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1546. usque ad annum 1549

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1770

VD18 90118529

§. 10. Utriusque exercitus concursus, ac velitationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66608)

Sæcul. XVI. A.C. 1546. fixa, prout tum in Germania mos ferebat. Hanc accepit Albæ Dux, missisque hisce fecialibus responsi loco suspendii supplicium minitatus est, Cæsar tamen eisdem vitæ veniam fecit.

§. X.

Utriusque exercitus concursus ac velitationes.

Belcar. l. 24. *num. 23.* *Vera p. 246.* *Es 257.* *Thuan. l. 2.* Postquam Papæ ac Hispanorum copiarum Cæsareis junctæ essent, Carolus Imperator Ratisbonam reversus est, Protestantes vero, cum eundem in Misniam & Saxoniam irrupturum timerent, duobus pontibus Danubio impositis hunc amnem trajecerunt: ast longius progressis fuit nuntiatum, quod Cæsar itinere Ingoldstadium versus arrepto ad Danubii litus prope Neostadium castra metatus sit, ac duobus pontibus celeriter constructis ex quibusdam cymbis ac virgultis hoc flumen cum exercitu suo trajecerit: Cum igitur hoc pacto Ingoldstadium propius accederet, hostes quoque, qui ob eorum numerum haud spernendi erant, Cæsareis tentoriis copias ad-moverunt; quapropter Carolus copias suas ad pugnam instruxit: verum Saxonix Elector prælii opportunitatem declinabat, tutius fore ratus, quod suis tormentis eminus Cæsareos lacefferet, quam

quam cominus pugnam confereret, qua-
 propter per integras novem horas e bel-
 li tormentis detonabat, atque in Cæsa-
 ris castra septingentos omnino quinquaginta grandiores globos explofit.

Sæcul. XVI.
 A.C. 1546

Porro uterque exercitus, quin statione sua moverentur, aut ad prælii summam rem deducerent, crebris, iisque fat cruentis velitationibus aliquamdiu sese mutuo conficiebant, tandem vero Imperator nocte sequenti Protestantes e statione ipsis valde commoda deturbavit, eosque motis castris flumen trajicere compulit. Quid consilii in hac rerum vicissitudine caperent, ignorabatur, Cæsar tamen cum copiis, quas Burius Comes ex Flandria adduxerat, fugitivos tam strenue insequabatur, ut rursus utraque acies nonnisi amne invicem sejuncta in conspectu esset, ac Catholici æque ac Protestantes varia concursitatione stationes suas mutarent: hi quidem ut certamen declinarent, illi vero ut hostes suos ad pugnam provocarent; abs dubio enim Carolus Imperator, quamvis Protestantibus numero inferior esset, prælii discrimen tentasset, nisi ab Albæ Duce fuisset præpeditus, quapropter hostes suos levibus duntaxat præliis laceffere studuit, totumque tempus ejusmodi absumebatur velitationi-

B 2 bus,

Sæcul. XVI bus, in quarum tamen una Octavius
 A.C. 1546. Farnesius ingens vitæ discrimen subiit.

Porro pressius Cæsar Protestantibus institit, atque paululum cum suo exercitu progressus fœderatorum Equites propius accedentes animadvertit, quocirca agmen suum subsistere iussit, donec hostiles copiæ pertransiissent, mox tamen Albæ Dux suorum equitum quam plurimos emisit, qui hostem a tergo urgerent. Verum Fœderati confestim reversi invadentibus resistere parabant, simulque tormentum, quod columbrinam vocant, explodebant, longius progressis, ut pedem referrent, signum daturi. Tum utrinque ad prælii necessitatem deventum erat, atque ex Cæsaris exercitu Joannis Brandenburgici Marchionis, ac Sulmonensis Principis copiæ cum Protestantibus sub Ernesto Brunsvicensi Duce ac Daniele Schemlofen Tribuno pertinax certamen dispendio utrinque, prout & decore vix non æquato inierunt, nunquam tamen Protestantes decretorii certaminis aleam experiri sunt ausi: cum ergo Imperator hostem ad pugnandi conditionem toties oblatam compellere desperaret, habito belli Senatu, num quædam obsidio tentanda esset, deliberavit, urbemque Ulmensem aggredi statuit, cum vero hæc expeditio nimium difficilis videretur,

Dona-

Donavertam nuper ab hoste occupatam invadere, consultius fore censuit, hujusque moliminis curam Octavio Farnesio demandavit. Hic præter quasdam Equitum legiones Italis Germanisque peditibus cinctus urbem obsidere cœpit, eamque paulo post occupavit, Protestantibus præfidiariis non nisi ignava manu sese tuentibus, ac per eam urbis partem, quæ a Cæsareis cincta non erat, fuga elabentibus. Itaque Imperator die undecima Septembris victor urbem ingressus est.

Sæcul. XVI.
A.C. 1546.

§. XI.

Dilinga, Lauinga aliæque urbes per Cæsarem recuperatæ.

Prospero hoc armorum successu animatus Imperator alias urbes Danubio adjacentes, præcipue vero Ulmam utpote futuris belli progressibus peropportunam occupare statuit, quapropter altera die, qua Donavertam advenerat, promotis Dilingam castris hanc urbem mox deditione cepit: cum autem foederati idem prorsus fatum Lauinganæ civitati impendere vererentur, cives ad constantiam missis fecialibus hortabantur, polliciti, se eis brevi præsto adfuturos: verum ejusmodi hostium solertia nequam Cæsarem præpedire poterat, quo-

*Sleid. l. 18.
p. 633.
Timan l. 2.
Belcar. l. 24.
n. 28.*